

เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยบนอินเทอร์เน็ต ตอน เรื่องยุ่ง ๆ ของ Password

สุภาพร ชัยธัมมาปกรณ์*
อมรรัตน์ ศรีสุรภานนท์**

จากการที่คลุกคลีกับการเล่นอินเทอร์เน็ต (Internet) และให้บริการแก่ผู้ใช้ระบบเครือข่ายนี้ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เรียกได้ว่าแรกเริ่มของการให้บริการ Internet ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเลยทีเดียว หรือจะเรียกได้ว่าเป็นแห่งแรกในประเทศก็ได้จึงอยากเล่าเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยบนอินเทอร์เน็ต สักกั ฟัง โดยเฉพาะผู้เริ่มเล่นหรือกลุ่มบรรณารักษ์ด้วยกันเอง

ผู้ที่เล่นหรือใช้บริการหรือเข้าระบบ Internet ได้นั้น จะต้องมี login name หรือ user name หรือจะเรียก account ก็ได้ ซึ่งจะต้องติดต่อขอจากผู้ควบคุมระบบ (ถ้ามาติดต่อขอมี account) จากสถาบัน วิทยบริการสามารถติดต่อได้ที่เคาน์เตอร์บริการยืม-คืนหนังสือ ชั้น 1 หอสมุดกลาง (สถาบันวิทยบริการ) คุณจะได้รับใบแจ้ง login name พร้อมกับ password และมีข้อความแนะนำให้เปลี่ยน password ทันที หลังจากที่ใช้ระบบได้แล้ว

ผู้ใช้ที่ได้รับใบแจ้งควรปฏิบัติตามคำแนะนำในใบแจ้งนั้นโดยเมื่อระบบขึ้นคำว่า login ให้พิมพ์ตาม login ที่แจ้งไว้ หลังจากกด <Enter> จะปรากฏคำ passwd : ให้ผู้ใช้กรอกดังเช่น

login : huang กต <Enter>

Password :

การใส่ password นั้นผู้ใช้จะพิมพ์เข้าไปโดยที่หน้าจอภาพ จะไม่ปรากฏตัวอักษรใดๆ ขณะพิมพ์ password นั้นๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้อื่นเห็น password ของคุณ บางครั้งคุณอาจพิมพ์ password ผิด หลังจากกด <Enter> แล้ว จะปรากฏคำ login incorrect

การพิมพ์ password ผิดนั้นอาจเนื่องมาจากความแตกต่างของอักษรตัวเล็ก ตัวใหญ่ ที่คุณพิมพ์เข้าไป เช่น ทางผู้ควบคุมระบบกำหนดให้เป็นตัวอักษร aBCd78 ถ้าคุณพิมพ์เป็น abcd78 ก็จะเป็นการพิมพ์ที่ไม่ตรงกับที่ผู้ควบคุมระบบกำหนดไว้ ทำให้คุณไม่สามารถเข้าสู่ระบบได้เพราะในระบบยูนิคซ์ แยกระหว่างอักษรตัวใหญ่และตัวเล็ก ไม่เหมือนในไมโครคอมพิวเตอร์

* สุภาพร ชัยธัมมาปกรณ์ บรรณารักษ์ฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** อมรรัตน์ ศรีสุรภานนท์ บรรณารักษ์ฝ่ายระบบสารสนเทศ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนคุณ ๆ ที่เข้าระบบได้แล้ว จะเปลี่ยน password ก็จะทำให้เกิดปัญหาชวนให้หงุดหงิดกับการกำหนด password ประการแรก คือ ไม่รู้ว่าจะหาคำอะไรมาตั้งเป็น password เมื่อคุณคิดคำได้แล้วหลังจากที่คุณพิมพ์ password ที่ \$ หลังจากกด <Enter> ระบบจะขึ้นคำว่า

\$ passwd กด <Enter>

Passwd : changing password for ชื่อ login ของผู้ใช้คนนั้น ๆ

Old password : ผู้ใช้ต้องพิมพ์ password ที่ตนเองใช้ในการ login ครั้งนี้ หลังจากพิมพ์ครบแล้วกด <Enter> จะพบคำว่า New password: ต้องกำหนด password ใหม่ซึ่งควรกำหนด ดังนี้

1. มีอักขระอย่างน้อย 6 ตัว ซึ่งต้องแตกต่างจาก old password อย่างน้อย 3 อักขระ
2. ควรมีทั้งอักขระตัวเล็ก อักขระตัวใหญ่ และเครื่องหมายพิเศษเพื่อให้ยากแก่การเดาของผู้อื่น
3. อักขระพิเศษใช้ได้ทั้งหมด ยกเว้นเครื่องหมาย # และ @

หากท่านใส่ไม่ถูกต้อง ท่านจะพบข้อความต่าง ๆ เหล่านี้เป็นระยะ ๆ

- Password is too short - must be at least 6 characters

- Password must contain at least two alphabetic characters and at least one numeric or special character

- Password must differ by at least 3 positions

ถ้าหากเรายังคงทำไม่ถูกต้องตามระบบ อาจจะพบข้อความว่า

- Too many failures - try later

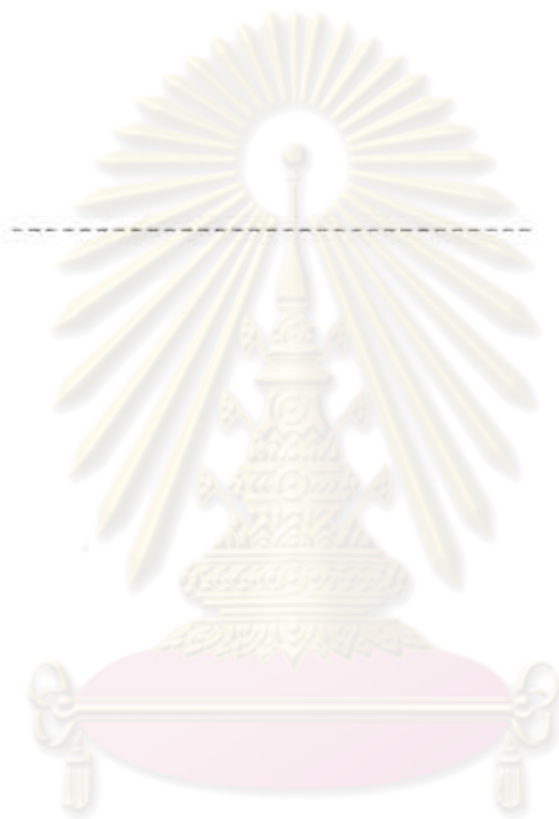
นอกจากนี้เมื่อคุณใช้ระบบ Internet ไปสักพัก อาจจะมีข้อความเตือนว่า Your password expired คุณไม่ต้องตกใจ เพราะเป็นการเตือนจากระบบอัตโนมัติจากผู้ควบคุมระบบให้ผู้ใช้เปลี่ยน password เพื่อความปลอดภัยของระบบและข้อมูลใน home directory ของผู้ใช้เอง ดังนั้นก็ให้เปลี่ยน password ตามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น

ปัญหาประการหนึ่ง ที่มักจะประสบบ่อย ๆ ก็คือ การลืม password แสดงว่าคงจะไม่ค่อยได้ใช้ เพราะฉะนั้น วิธีการแก้ลืมก็คือ ใช้ทุกวันหรือใช้บ่อย ๆ จะได้ไม่ลืม เพราะเมื่อลืมคุณก็เข้าระบบไม่ได้ ก็ต้องติดต่อกับผู้ควบคุมระบบให้จัดการเปลี่ยน password ให้ใหม่ ซึ่งมักจะใช้วิธีง่ายที่สุด คือ โทรศัพท์เข้ามาให้เปลี่ยน ซึ่งทางผู้ควบคุมระบบจะไม่ยอมเปลี่ยนให้ เนื่องจากผู้ควบคุมระบบเองไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเสียงที่โทรศัพท์เข้ามาให้เปลี่ยนเป็นเจ้าของ login ตัวจริงเพราะฉะนั้น ขอความกรุณาให้เข้ามาติดต่อกับผู้ควบคุมระบบด้วยตนเองและขอให้เข้าใจผู้ควบคุมระบบด้วยเพราะการที่วางกฎเกณฑ์แบบนี้ก็เพื่อความปลอดภัยของระบบโดยส่วนรวมนั่นเอง

พวกเราที่กำลังหาวิธีแก้ปัญหาลืม password โดยการนำ one time password เข้ามาใช้ คือ เมื่อคุณมาติดต่อกับผู้ควบคุมระบบ คุณจะได้รับกระดาษที่มี password จำนวน 1 ชุด อาจจะประมาณ 200 คำ หรือ password หรือมากกว่านั้น แล้วแต่ทางผู้ควบคุมระบบจะจัดให้ คุณเข้าระบบครั้งหนึ่งก็ใช้

password ตัวหนึ่ง คุณก็ขีด password ตัวที่ใช้แล้วทิ้ง เมื่อเข้าระบบอีกครั้งหนึ่งก็ใช้ตัวถัดไปเป็นแบบนี้เรื่อยๆ จนจบชุด แล้วก็มาติดต่อผู้ควบคุมระบบเพื่อขอ one time password ชุดใหม่ แต่วิธีนี้ก็ต้องเก็บรักษากระดาษ password ของคุณไว้ให้ดี

ขอประเดิมคอลัมน์แค่นี้ก่อน ฉบับหน้าคงจะมีเรื่องสนุกๆ ของการส่ง e-mail มาเล่าสู่กันฟัง อาทิเช่น การพิมพ์ชื่อ สถานที่ของผู้ส่งตอนท้ายจดหมายทุกฉบับโดยอัตโนมัติ กรณีที่เรามี user name บน 2 เครื่อง ทำอย่างไรจึงจะเปิดอ่าน mail ได้โดยใช้ผ่านบนเครื่องเดียวกัน เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย